

کمیته تخصصی برنامه ریزی درسی مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی سبزوار
فرم طرح دوره (Course Plan)

موضوع تدریس: فرآیند یادگیری و اصول آموزش به مددجو

مدت تدریس: ۲۶ ساعت عملی و نظری

گروه هدف: دانشجویان کارشناسی پرستاری ترم ۳

نوع درس: عملی و نظری

پیش‌نیاز: ندارد

محل اجرا: دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

مدرس: محمدرضا قاسمی

ghasemimr۹۰۱@gmail.com

شرح درس

آماده‌سازی دانشجویان پرستاری جهت ایفای نقش آموزشی پرستار در سطوح سه گانه پیشگیری. تاکید این درس بر آموزش بیماران جهت آماده ساختن آن‌ها برای شرکت فعال در تصمیم‌گیری‌های مرتبط با درمان و مراقبت است.

هدف کلی

بعد از گذراندن این دوره دانشجو قادر خواهد بود با درک جایگاه و اهمیت آموزش به مددجو در گستره ارائه خدمات بهداشتی و درمانی، نیازهای بهداشتی مددجویان خود را در سه سطح پیشگیری شناسایی نموده و از روش‌های مناسب آموزش جهت تشویق و تقویت یادگیری رفتارهای بهداشتی در مددجویان خود استفاده نماید.

اهداف اختصاصی:

۱. در مورد سیر تکاملی نقش آموزشی پرستار بحث کنند.

۲. روندها و تغییراتی را که سیستم‌های بهداشتی و درمانی را به طور عام و حرفه پرستاری را به طور خاص تحت تاثیر قرار می‌دهند، شناسایی کنند.
۳. در مورد هدف و فواید آموزش به بیمار بحث کنند.
۴. فرآیند آموزش را با فرآیند پرستاری مقایسه کنند.
۵. واژه‌های آموزش و یادگیری را تعریف کنند.
۶. دلایل انجام آموزش به بیمار را به عنوان یک وظیفه پرستاران توضیح دهند.
۷. در مورد موانع آموزش و یادگیری بحث کنند.
۸. اصول کلی یادگیری را نام ببرند.
۹. نقش پرستار آموزش دهنده را در فرآیند یادگیری توضیح دهند.
۱۰. سه جزء که به عنوان معیارهای انجام یادگیری شناسایی می‌شود را نام ببرند.
۱۱. گام‌های اساسی در بررسی نیازهای آموزشی را توصیف کنند.
۱۲. عواملی که باید در بررسی ۴ نوع آمادگی برای یادگیری، مورد توجه قرار گیرد را نام ببرند.
۱۳. تفاوت بین اهداف کلی و اهداف رفتاری را بیان کنند.
۱۴. اهداف رفتاری مناسب و صحیح را با رعایت سه جزء شرایط، عملکرد و معیار بنویسند.
۱۵. شایع‌ترین خطاها در نوشتن اهداف رفتاری را نام ببرند.
۱۶. بین سه حیطة اصلی یادگیری تمایز قائل شوند.
۱۷. متدهای آموزشی متناسب برای هر یک از حیطة‌های یادگیری را توضیح دهند.
۱۸. یک برنامه آموزشی که دارای یکپارچگی درونی بین اجزاء است، تدوین کنند.
۱۹. نقش پرستار آموزش دهنده را در فرموله کردن اهداف رفتاری برای برنامه‌ریزی، اجرا و ارزشیابی فرآیند آموزش-یادگیری بازشناسی کنند.
۲۰. واژه «روش‌های تدریس» را تعریف کنند.
۲۱. در مورد روش‌های مختلف تدریس توضیح دهند.

۲۲. چگونگی استفاده اثربخش از هر روش تدریس را توضیح دهند.
۲۳. مزایا و محدودیت‌های هر یک از روش‌های تدریس را شناسایی کنند.
۲۴. در مورد متغیرهایی که در انتخاب روش تدریس تاثیر گذارند بحث کنند.
۲۵. راهکارهایی جهت افزایش اثربخشی تدریس لیست کنند.
۲۶. بین مواد آموزشی و روش‌های آموزش تمایز قائل شوند.
۲۷. سه متغیر (فراگیر، فعالیت و مشخصات رسانه) که باید در انتخاب، تهیه و ارزشیابی مواد آموزشی لحاظ شود را شناسایی کنند.
۲۸. در مورد سه مشخصه مواد آموزشی که در انتقال اثربخش پیام آموزشی اهمیت دارد توضیح دهند.
۲۹. مواردی که باید در تهیه یک ماده آموزشی چابی لحاظ شود را توضیح دهند.
۳۰. مزایا و معایب هر یک از انواع رسانه‌های آموزشی را لیست کنند.
۳۱. از مهارت‌های ارتباط بین فردی در برقراری ارتباط، تشخیص مشکلات مددجو و ارائه مشاوره استفاده کنند.

محتوا و ترتیب ارائه آن

جلسه / زمان	محتوا و فرآیند	روش تدریس
جلسه اول	معرفی درس، ضرورت و جایگاه آموزش بیمار در نظام سلامت	سخنرانی، بحث گروهی
جلسه دوم	فرآیند آموزش و یادگیری، اصول یادگیری	سخنرانی، پرسش و پاسخ
جلسه سوم	موانع آموزش، حیطه‌های یادگیری، اهداف رفتاری	سخنرانی، پرسش و پاسخ
جلسه چهارم	شیوه‌ها و متدهای تدریس مناسب برای هر حیطه یادگیری	سخنرانی
جلسه پنجم	فرآیند آموزش به بیمار	سخنرانی، بحث گروهی
جلسه ششم	فرآیند آموزش به بیمار	سخنرانی، بحث گروهی، ایفای نقش
جلسه هفتم	انواع رسانه در آموزش به مددجو	سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ
جلسه هشتم	نقش ارتباط در فرآیند آموزش و مشاوره	سخنرانی
جلسه نهم	تمرین ایفای نقش	ایفای نقش
جلسه دهم	تمرین ایفای نقش	ایفای نقش

روش تدریس

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی و ایفای نقش

وظایف و تکالیف دانشجوی

- شرکت فعال در بحث‌های کلاس
- تهیه طرح آموزشی، نمونه پمفلت، یک ابزار آموزشی چند رسانه‌ای
- ارائه یک برنامه آموزشی به صورت ایفای نقش (انتخاب از بین داوطلبان)
- ارائه یک برنامه آموزشی بر بالین بیمار
- آزمون پایانی

روش ارزشیابی دانشجوی

درصد نمره	فعالیت
۱۰ درصد	شرکت فعال در کلاس
۳۰ درصد	تکلیف
۲۰ درصد	آزمون کتبی چهار گزینه‌ای میان‌ترم
۴۰ درصد	آزمون کتبی چهار گزینه‌ای (MCQ) و تشریحی (Essay) پایان دوره
۱۰۰ درصد	جمع

منابع و مآخذ

۱. اسدی نوقایی، احمدعلی. فرآیند یادگیری و اصول آموزش به بیمار، انتشارات بشری، ۱۳۹۲، تهران. ایران.
۲. دلیر، زهرا. آموزش به بیمار در بیماری‌های داخلی-جراحی، انتشارات سخن گستر، ۱۳۸۳، مشهد. ایران.
۳. مهاجر، تانیا. اصول آموزش به بیمار، نشر ویرایش، ۱۴۰۰، تهران، ایران.
۴. غفاری، فاطمه. راهنمای آموزش به بیمار و خانواده، انتشارات بشری، ۱۳۹۴، تهران. ایران.
۵. حسینی، محمد. اصول یادگیری و روش آموزش به مددجو، انتشارات بشری، ۱۳۹۱، تهران. ایران.

۶. زنجانی، حبیب الله و همکاران. اصول برنامه‌ریزی برای آموزش به بیمار، انتشارات بشری، ۱۳۸۴، تهران. ایران.

۷. Dona R. Falvo, Effective patient education: A Guide to increased adherence. Jones and Bartlet Publishers, Boston, ۲۰۱۱.

۸. Jeff Mason and Laurie K. McCorry, Communication Skills for the healthcare professional. Wolters Kluwer, Philadelphia, ۲۰۱۹.